

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת צו - הגדול - חג הפסח

י"ד ניסן תשפ"ה

שנה כ"ד גליון א'רח

זמני כניסת ויציאת החג

ר"ת	מוצ"ש	הדר"נ	בני ברק
8:21	7:46	6:45	
8:23	7:44	6:30	ירושלים
8:45	8:33	7:13	באר פארק

גליון מזגל

פסח בצל מרנן רבוה"ק מלעלוב זיע"א

בשלהי שנת תרפ"א החל רביה"ק הרשנ"ן זי"ע לחשוש כאבים עזים בגרונו, בריאותו החלה מתרופפת וסימני מחלה ניכרים בו, גדולי הרופאים שהוזעקו אליו מאבחנים מחלה ממארת רח"ל בגרונו בצינור הוושט, הם מייצעים לנסוע עמו אל פריז עיר הבירה הגדולה של צרפת, לנתחו במרכז הרפואי הגדול שם.

חודשים מספר שהו בפריז, הרופאים עשו עד כמה שידם הגיעה, לנתחו ולרפאו כליל לא יכלו. בכך, עשו נקב בגרונו וקיבעו שם צינורית שיממנה יהיה ניזון. כאשר הוטב המצב מעט, וייסודיו של רבינו הוקלו, הביעו הרופאים את הסכמתם לנסיעה חזרה ארצה, כי יותר ממה שעשו אינם יכולים לעזור.

לקראת חג הפסח תרפ"ט שבו רבינו ובניו לארה"ק, אך הפעם לא היתה השמחה שרויה על פני החסידים, תוגה ועצבות כרסמו בלבבות הדואגים בראתם את רבם האהוב שזכב על ערש דווי, מתייסר ביסורים קשים ומרים.

הגיע ערב חג הפסח, רבינו כאילו שכח מכל יסוריו ומכאוביו, אחת היתה דאגתו כיצד מנקים את הצינורית התחובה בגרונו לכל יהיה בה חשש ספיקא של חמץ.

בני ביתו לא הסכימו להוציאה מגרונו שמה תיפגם במקום קיבעה וחיוז שוב יעמדו בסכנה, אך בהזדמנות כאשר שהה בביתו נאזה קודש לבדו ללא מקורביו, שלח לקרוא לבן ביתו הרה"ח ר' שמעון קאפ ז"ל שהיה אז עדיין צעיר לימים, ובקשו להוציא את הצינורית ולהכשירה כדת וכדין מכל חשש חמץ, ר"ש התיירא מאוד שכן ידע כמה גדולה הסכנה הכרוכה בדבר, אך חזקה עליו פקודת רבו, הוציאה והדיחה היטב.

אולם כאשר ביקש להשיבה ולקבעה במקומה לא עלה הדבר בידו, והדבר החל להסתבך יותר ויותר, גרונו של רבינו החל יורק דם רב, וחיוז היו בסכנה גדולה. ובכל אותה העת שכב רבינו דומם במיטתו כשאינו מפליט אנחה או גערה, מתגבר על יסוריו בכל מוחו.

רק כאשר נמס להדירו בטהרה"צ רבי פנחס חיים זצ"ל, אשר הבחין מיד במתרחש, אך במהירות להזעיק רופא שאחר מאמצים רבים הצליח להשיב את הצינורית למקומה, או אז הסתיימה מנת הכאבים שידע רבינו בדקות האחרונות, אך לשמחתו של רבינו לא היתה גבול, על שעלה בידו להכשיר את הצינורית, על אף שהיה זה כרוך ביסורים קשים.

המשך בעמ' ח'

שיחות קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

שליחי היצה"ר הרבים עומדים עלינו לכולתנו רח"ל. והקב"ה מצילנו מידם

שלא אחד בלבד עמד עלינו לכולתנו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכולתנו והקב"ה מצילנו מידם.

וכידוע בתוה"ק יש תמיד פירושים עד אין סוף ולכן י"ל שאכן באמת בפשטות מרומז כאן על גשמיות אלא שיש להוסיף עוד רמז וכוונה בזה שזה מרמז גם על רוחניות שזה כולל וקאי על אלו הנסיונות שיש בכל

דור ודור הן נסיונות כלליים והן נסיונות פרטיים. שזהו שממשיך ואומר **שלא אחד בלבד עמד עלינו לכולתנו** דהיינו שאין לנו רק עם יצה"ר אחד וגם אין לנו רק עם שליח אחד של היצה"ר, אלא יש לנו עם כ"כ הרבה שליחים של היצה"ר זה באופן כזה וזה באופן כזה, היצה"ר אינו מוותר על אף אחד. והוא מענה רח"ל את כאו"א לפי מדרגתו רח"ל.

וכשמדברים כבר ממילא ע"ז הענין ממילא אפשר ויש להרחיב ולהוסיף בזה דהנה ידוע דהיצה"ר נקרא מלך זקן וכסיל והיינו דיש לו שלושה שמות מלך, זקן, וכסיל, והעולם מקשיין מילא מלך זקן הרי רואים זאת שהוא מלך שהרי הוא מרמה רח"ל את כל העולם את כל השלעכטע גויים וממילא לכן לזה יקרא מלך, והנה מה שהוא נקרא זקן גם צריך להבין אבל אולי אפשר לומר קצת דהפשט הוא שהוא נראה גם כאיש מכובד עם מעמד יפה והוא נאה ומקובל אצל כל השלעכטע גויים מן הקצה אל הקצה מכל הצדדים רח"ל, והוא לוקח רחמנא ליציל את כל העולם כל השלעכטע גויים והוא מטמטם ומסובב ראשם כ"א באופן אחר והוא איש מכובד אצל כל השלעכטע גויים רח"ל שהלא הם עושים רצונו וזהו שהוא נקרא זקן דהיינו נשוא פנים.

אלא שזה עדיין צריך להבין למה הוא נקרא כסיל וכי כסיל הוא רח"ל והלא הוא מבלבל עולמות וכל היום מטמטם את כל השלעכטע גויים מכל העולם הלאות יקרא כסיל רח"ל ואיך מגיע לו השם כסיל. והנה בתוה"ק ובמאמרי חז"ל יש פירושים עד אין סוף, וממילא י"ל שאפשר הענין בזה שדבר זה כבר מובא בכמה מקומות דהנה כסיל בא לרמז דבאמת היצה"ר הוא ערמומי מר כלענה רח"ל והנחש היה ערום מכל החיה והיינו דהנחש הקדמוני שזהו היצה"ר ה"ה ערמומי מר כלענה רח"ל. וא"כ למה באמת נקרא כסיל. ואפשר שנקרא כן כי להיפך דע"י העורמה הוא מצליח להערים על כולם ומכניס את כולם לתוך כיסו רח"ל. ולכן יצה"ר נקרא כסיל כי אפילו לאדם שהוא כסיל היצה"ר מתחבר אליו ומוריד א"ע אליו ועבו"ז עושה א"ע כאילו גם הוא בעצמו כסיל ומשוה עצמו אל הכסיל כדי להתחבר עמו ולהחטיאו ר"ל ואז בשעה זו גם היצה"ר מלביש א"ע כאילו הוא כסיל כדי שיוכל להתחבר אל האדם הכסיל, והאדם הכסיל יתחבר אליו כי יראה שהיצה"ר כסיל כמוהו וע"ז שה היצה"ר קרוי כסיל כי הוא מוריד א"ע לדרגת ומציאות כסיל כאילו הוא בעצמו כסיל כדי להחטיא בני אדם שהם בחי' כסילים, וממילא שלפי מהלך זה כבר אפשר לפרש כמו"כ מה שהוא נקרא מלך זקן שהוא מתחבר א"ע גם למי שהוא מלך כדי להחטיאו ומתחבר א"ע גם למי שהוא זקן כדי להחטיאו ועיד"ז הוא משתלט על כל השלעכטע גויים אם זה מלך או זקן או

כסיל על כולם ובכל מיני אופנים, ואמנם הוא מחבר עצמו להחטיא כל אחד ועכו"ז נקטו חז"ל דווקא מלך זקן וכסיל כי בהם יש חידוש מיוחד בכל אחד מהם כי על מלך יכול להיות הו"א דמכיון שהוא מלך ממילא אין יכולת היצה"ר כ"כ להכניעו דהרי המלך עומד בראש הממלכה וקשה להכניעו ולסובב את ראשו ולמשכו באפו ולומר לו לך לכאן ולכאן או עשה כך ועשה כך והוא אמינא שאין היצה"ר יכול לעשות בהם כרצונו בכל המלכים של השלעכטע גויים ואין יכול למשכו ככלב לכאן ולכאן. ולכן באו חז"ל להשמיענו שאפילו מלך הוא מכניס בכיסו והוא אינו מתפעל אפי' ממלך וגם את המלך ימשוך היצה"ר באפו וככלב תחת בית שחיו ולוקחו עמו לכל מקום אשר ילך והוא בעה"ב של כל המלכים של כל השלעכטע גויים, שלעכטס פאר אלע שלעכטע גויים און אלעס גוטס פאר אלע גוטע יידן, וזה הכוונה מלך.

ולכן אמרו ג"כ זקן כי עליו הו"א שכיון שזקן הוא א"כ יאמר יצה"ר - בא ונניח לנפשו והלא כה חלש הוא וגם כוחותיו כל עמו ועל משענתו יתהלך ובקושי רב ישרך גרליו וכי היאך יפעל אצלו שיעשה דבר מה הרי אין לו כח ע"כ בא לומר לא! היצה"ר אינו עוזבו על אף שהוא זקן ליצה"ר יש מה לעשות גם עם זקן.

ולכן אמרו חז"ל נמי כסיל - וה"ה שוטה שמיחסר ליה חתיכה הראוי להתכבד דהיינו כמו דאמרי אינשי חסר לו שכל ואנשים בושים לעמוד לצדו מחמת שהרי הוא רוקד וקופץ ומשתטה וכ"א בוש יבוש להיות בסביבתו. א"כ הוא שגם היצה"ר לא ירצה להתחבר אליו ולכן לא יחטיאו כלל לזה אמרו גם כסיל לומר שלא כן הוא אלא היצה"ר אינו בוש לכופף קומתו אל הכסיל והוא נהי' גם שקרן ועניו בעת אשר יתחבר אל הכסיל, ובתוך כל מעשי השטות נדחף לו היצה"ר ומתיישב ומכריז אני כאן! והוא נהי' בעה"ב גם על הכסיל רח"ל והיצה"ר אינו עוזב אף אחד דהנה אפי' הכסיל ששום אדם אינו מדבר עימו ואף אין מתווכחין עימו וא"כ הו"א שאף היצה"ר אינו מתווכח עימו לזה קמ"ל דאף על הכסיל נהי' היצה"ר בעה"ב וגם אותו יסובב מן האף לכל מקום ואינו מניח לשום אדם בעולם והוא שולט על כל השלעכטע גויים רח"ל גם על מלך גם על זקן וגם על כסיל.

וזה יש להוסיף שלפי פירוש זה הנ"ל יתאים מאוד לפי מה שא"י ממרן הבעש"ט הק' זיע"א לפרש אמז"ל בגמ' שוחט משום מאי מחייב משום צובע ופירש"י שוחט בעלמא, ואמר מרן הבעש"ט הק' לפרש ששוחט בעלמא הוא יצה"ר שהוא מלאך המוות והוא חייב על זה משום שהוא צובע שמראה עמרה כאילו היא מצוה שזה יותר מלהסית לעבירה בפועל ועל זה הוא מחוייב ויתבטל לע"ל, וממילא לפי"ז יש להוסיף על פירוש הנ"ל מלך זקן וכסיל, שלכל אחד מהם כשהוא בא להחטיאו הוא צובע את עצמו תחילה בצבע שלהם שכשהוא בא אל מלך הוא צובע א"ע כאילו גם הוא מלך וכשהוא בא אל זקן הוא צובע א"ע כאילו גם הוא זקן וכשהוא בא אל כסיל הוא צובע א"ע כאילו גם הוא כסיל ועיד"ז הוא מתחבר אליהם ומצליח רח"ל להחטיאם וכנ"ל. ולזה יקרא מלך דאימתי שתהיה לו תועלת מכך שהוא מלך המשך בעמ' ב'

אזי יהי מלך ומתי שתהי' לו תועלת מכך שהוא זקן יהי' כזקן ואפילו לכסיל ידמה אם תהי' לו תועלת מכך, וכן יסבב בכל הענינים וישים עצמו אפילו לכסיל וכך נלחם היצה"ר בכל החזיתות ועם כל הצבעים.

וזה הכוונה שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו שהיצה"ר ושלחי' היצה"ר הרבים עומדים עלינו לכלותינו רח"ל ולענות נפש להוריד את כל השלעכטע גוים מדרך הישר בנסיונות קשים ומרים זה בכה זה בכה בכל דור ודור הן בהנסיונות הכללים והן בהנסיונות הפרטיים ע"י שהיצה"ר ושלחי' מענים ואינם נותנים מנוחה הן בגשמיות והן ברוחניות.

וע"ז בא ואמר בעל ההגדה שאם האדם רוצה לעבוד את השי"ת ואינו נותן לעצמו שום רפיון אזי מתקיים בו והקב"ה מצילנו מידם וכמאחז"ל אם אין הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, וכאמז"ל שה' אומר לנו פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם, ועל זה מחזק אותנו בעל ההגדה ואומר "והקב"ה מצילנו מידם", באמת היצה"ר אינו בעה"ב על כל העולם ואם רוצה האדם לעבוד את השם יתברך אזי היצה"ר אינו בעה"ב על אף אחד לא בכלל ולא בפרט ואם ישוב האדם בתשובה ויעבוד את השי"ת בהתמדה בתורה ויר"ש במידות טובות ובגמ"ח אזי זוכים לסייעתא דשמיא והקב"ה מצילנו מידם ומכל השליחים של היצה"ר וממילא זה חזיון גדול ושמחה גדולה שהקב"ה לא יטוש את עמו ובכל צרותם בין בגשמיות ובין ברוחניות הקב"ה מצילנו מידם ולא יעזבנו ולא יטשנו בין בגשמיות ובפרט ברוחניות שאם האדם עושה תשובה ולוקח את עצמו ביתר שאת ובמשנה תוקף ורוצה להתעלות בעבודת השם מכאן ולהבא אזי הוא זוכה לסייעתא דשמיא וכל הבא ליטתר מסייעין אותו והרבש"ע מצילנו מידם.

והנה דבר זה צריך לדעת שכדי להצליח ברוחניות יש לילך בעקשנות רבה ודווקא בעקשנות צריכים לילך בדרך התורה ויר"ש ומדות טובות ולהתחזק שמכאן והלאה לא אפול עוד חלילה ואעשה שטייגן, ואז אם אנו נעמוד איתנים און די הייליגע זוסע תורה"ק ויר"ש וחסידות כי אז נקבל סייעתא דשמיא, וכל הבא ליטתר מסייעין אותו ותחילה פתחו לי פתח כחודו של מחט ואז הקב"ה מצילנו מידם פון די רוחניות דיגע צרות ומגשמיות דיגע צרות, וממילא אנו צריכים שיהיה לנו חזיון, כי היצה"ר יש עליו שליט שהוא הבוכ"ע והוא בעצמו שפל ונבזה שקשור בשלשלאות של ברזל לרשש"ע ומה שהבוכ"ע מצוה עליו הוא יכול לעשות ולא יתר מכך, ולכן הקב"ה מצילנו מידם ולכן ממילא אם נתחזק כדבעי אז ה' יקשור את היצה"ר בעבותות ויצילנו מידו שלא יוכל לענותנו כי הרבש"ע הוא מושל בכל, משא"כ הוא היצה"ר שפל ונבזה ויכול לעשות רק מה שהרבש"ע נותן לו רשות ואם לאו אין לו יכולת כלום לשלוט. ולכן העיקר לאחוז בתורה"ק ובעקשנות כנ"ל בחי אחותיו ולא ארפנו וממילא אם נאחז בה במילא והקב"ה מצילנו מידם. ואכן באמת בענין העקשנות אי' מאמר מוהנאון מוילנא זיע"א שאמר: "והעקשן יצליח", אלא שרק צריך לדעת מתי יש להשתמש עם כלי העקשנות, כי ברוחניות צריכים להיות עקשנים ומצליחים אבל בגשמיות העקשנות צ"ל באופן אחר

שיחת קודש

המשך מעמ' א'

דהיינו שבגשמיות יש להיות עקשן כדי להיות ותתן עם מידות טובות, ולהיות עקשן כדי לשבר את כולו להבוכ"ע, ולהיות נוח לשמים ולבריות, ולכן כל העקשנות יש להכניס רק לרוחניות, ואם עושה כך בדרך הנכונה שמכניס הכל ואף את הגשמיות כנ"ל בעקשנות של רוחניות כנ"ל אזי קצו מען אסאך אסאך שטייגן הוא במילא נהיה ותתן ובעל מידות טובות גדול וסבילן גדול מפאת עקשנותו ברוחניות.

והנה אחד העצות לזה לזכות להיות עקשן גדול בעבודת השי"ת שעיד"ז זוכים שהקב"ה מצילנו מידם של יצה"ר ושלחי' ר"ל הוא ע"י התדבקות לצדיקי אמת ע"י שרואים גדול עבודתם את השי"ת בסכנה גדולה. וכידוע מהה"ק מוהר"ן מברסלב שסיפר על עצמו ואמר שבעבודת השי"ת צריך להיות עקשן גדול וזה זוכים ע"י חיבור לצדיקים והתבוננות בגדול עבודתם את השי"ת בעקשנות רבה כנ"ל ובחי' מחובר לטהור טהור וכמש"כ פודה ה' נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו ופירשו צדיקים היינו אלו שחוסים בצל עבדיו ית' שהם זוכים שהקב"ה מצילנו מידם של יצה"ר ושלחי' כנ"ל, ולכן בפסח דייקא אומרים זה הויה שעמדה לאבותינו ולנו ע"י שאנו מדבקים א"ע לאבותינו הק' ולצדיקי אמת. מספרים שהסבא מרן רבינו מוהרדצ"ש מלעלוב זיע"א אמר בעת שאיבת מים שלנו להרה"צ ר' יהושע העשיל הלבושסקי זצ"ל שהי' מחשובי זקני החסידים, ש-מ"מים שלנו זה אמונה, וכל הפסח הוא אמונה, והוא מתחיל במים שלנו, שהוא פעולה לפני אפיית המצות כי הוא ענין אמונה וכדאי' בחז"ל שאמר אחד התנאים לתלמידיו ובני עירו שכדי לאפות מצות צריכים צריכים להביא מים שלנו והם לא הבינו כ"כ מה הוא אומר להם וחשבו שהוא אומר על עצמו מים שלנו היינו מים שלו שרק הם כשרים לאפיית מצות, ולכן הם באמונתם התמימה באו אליו לאחמ"כ לבקשו שיתן להם מים שלו והלכו באמונת חכמים פשוטה ולא שאלו למה דווקא מימיו כשרים ושלחם לא אלא קיבלו דבריו באמונה פשוטה והביאו בידם כדים מביתם הפרטי והלכו עמהם אליו שימלא להם מהמים שלו, שדבר זה מורה על אמונתם התמימה שהבינו שצריך להביא משלו דייקא עד שהסביר להם שהכוונה במים שלנו היינו להביא מים שלנו אייגענע וואסער אלא מים ש-לנו בליה שלפנ"כ, ומה רואים אנו איך שהם חיו באמונה מלאה וקיבלו הטעות בחי' ישראל שאמרו אנו אין לנו אלא כדברי בן עמרם מה שהצדיקי אמת והאמוראים והתנאים אומרים זה קדוש בעיניהם כי כך רבם אמר ואין יותר קושיות למה מהבית או כדומה אלא עושים כצויו רבם..

ולכן זה הסיבה שסיפרו לנו חז"ל הק' זה המעשה מהטעות אפי' שלכאו' מה זה נפק"מ לנו שהיה כזה מעשה שהיה להם כזו טעות אלא חז"ל הק' סיפרו לנו זה כדי שנראה האמונת חכמים הפשוטה שלהם ונבין שע"י שחז"ל מספרים זה שאירע בן במים שלנו, מזה נבין שמים שלנו וכל הפסח כנ"ל הוא ענין האמונה וכנ"ל מדברי מרן מוהרמ"מ זיע"א ובחי' אנו אין לנו אלא דברי בן עמרם משה רבינו ע"ה זיע"א שגם בך יאמינו לעולם כמו שהבטיחו השי"ת ודרז"ל וגם לרבות נביאים שאחרק שאמונת חכמים של בני' היא בכל דוד ודוד

ודורשיו וחכמים שלו שבחי' משה רב"ה ואמונתו מתפשטים אף בהם שלכן הראה השי"ת למשה רב"ה דור ודורשיו ולכן משה רבינו מרומז על כל הצדיקי אמת כמרן הבעש"ט הק' וכל הצדיקי אמת וכמובא בחז"ל משה שפיר קאמרת שכל צדיקי הדור נקראים בשם משה, ולכן פסח הוא ז'אמינו בה' ובמשה עבדו' שזה כתוב בקרי"ס אצל יציאת מצרים שפסח הוא כולו אמונה וגם בך יאמינו לעולם, והבוטח בה' חסד יסובבנו, וממילא אם זוכים לאמונה וביטחון גם זוכים ממילא לכל הברכות וכל הישועות, התורה"ק ויר"ש ובאמת שהתורה"ק ויר"ש וכל המצוות הכל תלוי ג"כ באמונה, כי כמה שהאמונה יותר איתנה התורה ומידות ויר"ש גם איתנים, כי אז יש יר"ש ופחד מהבוכ"ע שיודעים שהבוכ"ע רואה הכל בחשיכה כאורה את כל מה שסובב עם האדם ויודע הכל ורואה הכל, ואם יש אמונה ממילא מבינים כמה צריך להיות בחי' עבד לבוכ"ע כמש"כ עבדי הם ולא עבדים לעבדים ולא להשתעבד לעולם הזה כי בנים אתם לה' א, וממילא אנו וכו' מישראל הוא כבן מלך שיש לו להתנהג במיוחד ולא כאחד העם, ירחם המרחם ישמור המרחם עלי ועכ"י, ולכן יש לכ"א להתנהג כמו שבן מלך צריך להתנהג מתוך שמחה וטוב לבב מרוב כל, וכל זה מסוה האמונה שיודעים כמה גדול הבוכ"ע ואין לנו מלך עוזר וסומך אלא אתה והוא שליט על הכל, והאדם הוא כלום לעומת כל הבריאה והוא כתולעת,

וכדי לשבר את האוון לזה נתבונן על גדולת החמה והכוכבים, וכל הגלגלים גבוה גבוה שמלאך אחד הקטן ביותר והפשוט יכול להחריב את כל העולם כולו ברגע אחד, שלעכט"ס אויף אלע שלעכטע גוים, במילא איך בשר ודם קטן שהוא כלום עפר ואפר יכול להתמרד נגד הבוכ"ע ולהרים ראשו אליו ולהיות מלא בטענות אליו ולעבור את רצונו.

נחשוב לעצמנו שאם רק נביט בפני מלאך חבלה קטן אחד יכולים למות מן העולם מרוב פחד, וזה הב"ו הקטן והשפל הוא רוצה הכל, כי זה חסר לו וזה חסר לו, איך יש לך העזה, די לך שאתה חי, תודה לבוכ"ע שיש לך לחם לאכול ובגד ללבוש שאינך ישן ברחוב והרבש"ע מביא לך הכל ודואג לכל מחסורך, ולעם ישראל ה' מכין את כל הטוב,

וממילא נמצא שכמה שיש יותר לאדם אמונה אז כך מקבל הוא יותר בושה ויודע שהוא כלום וכאין, והוא כלל גדול שכמה שמכיר בגדלות הבורא כך מכיר יותר בשפלות עצמו וכן להיפך, והרבש"ע כביכול המלך השליט בכל שכל המלאכים הנוראים והגדולים ביותר ציטערין [זוהלים ורועים] פאר איהם ועומדים בפחד לפני ה' ועכ"ז השי"ת כביכול מכניע עצמו לפני כל נברא מישראל והשרה שכניתו בתחתונים וכל שעשועיו הם הבני אדם מישראל, וה' כ"כ קירבנו אליו שנוכה להיות כביכול בן מלך ועבד שלו, וזה הענין "שלא עשני גוי" שהוא כבוד וריוח גדול שנתן לנו ה' בכללות ופרטות, ובכל כלל ישראל השי"ת משתעשע בם, ואהבת חיים של ה' לישראל הוא עא"ס, וכשמישיח יבוא זה יהיה בהתגלות ולא נבין אז איך היינו כ"כ אטומים בהתרחקנו מהקב"ה, כי כשנראה את האמת והטוב לא נבין איך לרגע אחד העזנו להסיח דעת מתורתו הק', ונראה אז שהשמחה הגדולה שנתן לנו ה' מה שלא עשני גוי, ואז נראהו עין בעין בשבש"ה ציון וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר. אכ"ר.

לא היה נחרב בית המקדש והיו זוכין לתיקון השלם כבר בימים ההם. וזה גם כן אחד מן הסיבות שלא נכנס משה רבינו ע"ה לארץ ישראל כי אם היה נכנס לא היה נחרב בית המקדש וחורבן בית המקדש נגרם מעוותות בני ישראל רח"ל, ואמרו חז"ל ששייך חמתו על עצים ואבנים ובזה הוריד הרבה מן הגלות ונתאפשר המשך קיום כלל המשך בעמ' ג'

שיחת קודש

שיח"ק לשביעי של פסח

"ויהי ביום כלות משה"

ויהי לשון צער, והיה לשון שמחה, וזמן הקמת המשכן הרי הוא זמן שמחה, ואפשר לומר שבשבעת ימי המילואים היה משה רבינו ע"ה הכה"ג וביום השמיני התחיל אהרן הכהן לשרת בקודש ואם משה רבינו ע"ה היה ממשיך לשרת

שיחת קודש

שיח"ק שביעי של פסח

המשך מעמ' ב'

גדול ולתיקון השלם לכל העולם, וכשיגיע משיח בב"א יגלה האור שהוריהו בזמנם ולתמיד.

ובהגדה של פסח איתא: מעשה וגו' שהיו מסובין בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה וכו' אמרו להם רבותינו הגיע זמן ק"ש של שחרית.

וצריך ביאור מי יקיים את מצוות התורה בשלימות אם לא התנאים הק' ומה החידוש בזה שתנאים קדושים אלו קימו המצוה בשלימות,

והגם שיש פשטים לכאן ולכאן עכ"ל אפשר לומר כמו שדברנו משמיה דכ"ק מרן אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א, דמספרים הוא לשון ספיר ויהלום, שהיא הארה, וממילא בסיפור יציאת מצרים שלהם האירו את אור וכח האמונה ודביקות בהש"ת ע"י אמונה לכל הלילה, כי לילה נקרא על העוה"ל, וגם כן חושך מרמז על עולם הבא, וכדכתיב "אך חושך יושפי ולילה אור בעדני", דמיייר על דוד המלך ע"ה אשר סבר מתחילה אך חושך יושפי בעולם הבא רח"ל, ואחר כך ראה שהקב"ה הזריח והאיר לו כל כך עד שבליילה אור בעדני, ג"כ בעולם הזה,

וממילא אפשר לומר שע"י אור האמונה האירו לכל ימי העוה"ל, ותלמידיהם ראו את אור האמונה בעצם כ"כ, אמרו, "אם כן הגיע זמן ק"ש של שחרית", כי בוקר מרמז על מלכות שמים שאז זמנו, ע"י תיקונים גדולים אלו צריך כבר לזכות לגאולה השלימה ואז יהא קבלת עול מלכות שמים בשלימות אשר היא שמחת השכינה הקדושה. אך עדין לא הגיע אז זמן לתיקון השלם של כל הנידחים, לכן נתעכב הגאולה השלימה כדי שכל ישראל יזכו לתיקון השלם.

בני ישראל מתחננים אל הבורא ית"ש, "השיבנו ה' אליך וגשובה חדש ימינו כקדם", והקב"ה עונה ואומר להם "שובו אלי ואשובה אליכם", קודם תחזו בתשובה ואחר כך תבוא הגאולה שלימה, אך אומרים דאמנם כן צריכים את התיקון השלם, אך בבורא כל עולמים מיייר, ואנו אין בנו כוח כלל, ואנחנו לא נדע מה נעשה, רק הקב"ה בעצמו יוכל להשיבנו אליו בכל הבחינות, ואם ימתין עד שנשוב אליו מי יודע עד מתי, רק הקב"ה הוא כל יכול, אם כן יעזרו ששוב אליו באמת, וחדש ימינו כקדם, וכביכול להשפיע כהרף עין את התיקון השלם עלינו ועל כל ישראל.

אמנם כלל ישראל צריכים להתחזק ואין יאוש בעולם כלל אך סוף כל סוף אנו לכשעצמנו איננו יכולים כלום, ובוודאי הקב"ה משפיע עלינו כוחות להתחזק, ואין יאוש בעולם כלל, וכשיהודי מתחזק ומתעלה ומתקשר להקב"ה, הריבונות של עולם מקרבו אליו, וכל הבא לטהר מסייעין אותו, ומקבל ס"ד להתקרב ולשוב בתשובה אך כל זה בכוח שנתן לנו הקב"ה כוח טוב, אך להגיע לשלימות התיקון לבד איננו יכולים, וכתינוק הצריך לאמו אנו, וצריך ס"ד על כל צעד ושעל, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, וממילא אחר כל החשבוניות מתברר שאין אנו יכולים כלום, ולכן מבקשים מהקב"ה שיקבל תפלתנו, השיבנו ה' אליך וגו', והכל יהא בקנה אחד, וישועת ה' כהרף עין הכל ביחד ויאמר עלינו ג"כ התיקון השלם, ואמנם מוכח צדיק האמת דהשקיעו כוחות גדולים לקירוב הגאולה השלימה אך מכיון שלא אתא שעתא עדיין מתעכבת הגאולה עד היום הזה רח"ל.

ויעזור הקב"ה שיעשה כבר התיקון השלם ויבוא רפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת הגוף לכל בני בכללות ובפרטות... ישועות שלימות שמחות שלימות וגאולה שלימה בבני ביהמ"ק שוין יעצט אויף א זיסע אויפן אויף אייביג.

לא ה' במציאות להלחם בהם כלל, וג"כ כשאחד חשב שהוא מצליח לברוח מבית האסורים שם, הרי כשהי מסתובב פתאום ה' רואה שהוא עדיין ליד בית האסורים, מרוב הכישוף והטומאה שהי שם, וכל הכלים והאופנים שנלחמים בזה כיום בדורנו, לא היו מועילים עליהם כלל, כי מרוב טומאתם והכישוף שלהם, מנעו שיפול עליהם, ורק מוזיק לאחרים, ובימים ההם משלו בכיפה, וישראל נקראו בכל העולם עבדים מדוכאים וסובלים ומעונים תחת ידיהם, וחשבו שישארו שם לנצח, ולפתע פתאום, כל הרשעים האלו התחננו לפני בני ישראל שיצאו ממצרים, אך הם ישבו לשולחן ליל הסדר בהרחבה גדולה, ולא התייחסו אליהם כלל, ופרעה הרשע שעשה עצמו לעז"י, מתחנן משה רבינו ע"ה שיתפלל עליו, ויצאו כבר ממצרים מהרה, ואיתא במדרשים, שילדי ישראל שחקו ממנו ועשאוהו ללעג ולקלס, אז ראו כולם כי אין עוד מלבדו, ואין לנו עוזר וסומך אלא אתה, והקב"ה כל מה שירצה יעשה, והוא הכל יוכל, והם הכניעו את טומאת פרעה, שאע"פ שביקש והתחנן שיצאו כבר מארץ מצרים, אעפ"כ לא יצאו עד הבוקר, ואע"פ שכבר בחצות האור כבר כמו היום, אך עדיין לא נקרא יום, אך בחצות לילה כבר התנהגו בחירות, וזכו לחירות עולם.

ומ"מ ביציאת מצרים טמון כח אמונה גדולה, בין בגשמיים בין ברוחניות, בגשמיים – שהיו מעונים באופן קשה שלא יכלו אפילו להאמץ מעבודה קשה, ולא יכלו להגיע להבנה ולדיבורים נכונים ואמיתיים, וג"כ ברוחניות – הרי העבדות בעז"י בעל כורחם, והוא הבחינה הקשה שנפלו ל"מ"ט שערי טומאה רח"ל.

ואיתא בגמ' בא חבבוק והעמידם על אחת וצדיק באמונתו יחיה, כי ע"י אמונה אפשר לזכות לכל התורה והמצוות, ולזכות לכל הישועות בגשמיים וברוחניות, ולכן צריך ליכור כל יום יציאת מצרים שהוא ענין האמונה.

וגם מלמדנו בגשמיים, שאפי' אם לבו שבור בעניני הגשמיים, ג"כ כמו שעזרנו והוציאנו הקב"ה ממצרים כן יעזרו ויוציאו מאפילה לאורה, וכמובן ברוחניות, גם אם נפל לעומק החשכות והוא בבחינת תינוק שנשבה, ואינו יודע מעצמו איך יתרומם מזה, עכ"ל ידע שבמצרים היו בבחינה ההכי גרועה, ויותר גרוע ממנו, והקב"ה הוציאנו משם לאור גדול.

וממילא מחזק לנו ומעודד "כי אין שום יאוש בעולם כלל", ואם רק ירצה ויתחזק ויתעלה מעט, יזכה לאור גדול משמיה לעילא, וזה חיזוק גדול שלא להתייאש כלל, להתחזק ולשמח באמת בתורה ומעש"ט, כי הרי הקב"ה אוהב כל אחד ואחד מישראל כנאמן: כי לא יחפון במות המת כי אם בשובו מדרכו וחי', וכביכול צופה לרשע ומבקש להמיתו, שממתין ומצפה שיחזור בתשובה, אפי' מהבחינה הגרועה ביותר, רוצה ואוהב בתשובתו, ויזכה לאור גדול להתקרבות גדולה ביותר מהקב"ה, כדכתיב: ישקני מנשיקות פיהו, בחינת שפתיים יישק כביכול כאילו מנשק באהבה תשובת ותפילת ישראל ולכן אין להתיאש כלל.

ומתאמרא משמיה דקני מרן אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א ועכ"ל על הפסוק "לא אמות כי אחיה ואספר מעשה יי", בדפשוט אספר מלשון סיפור, אך פירש באופן אחר שאספר מלשון הארה, מלשון "ספיר" ויהלום, כי בעזרת השי"ת כשמתדבקים במוכה"ע מאירין את המעשי ק"ה וכל דברי ועובדות העוה"ז שהכל יתעלה ע"י הצדיקים כי ע"י מעשי הצדיקים שורה השכינה הקדושה ומעלים הניצוצות הק' וכל הענינים, ומביאים כל הבריאה לאור

ישראל בהמשך הגלות, ולולא זה היה ח"י הרבה צרות רבות ורעות על כל שונאי ישראל, וגם כן בזמן ההוא לא הגיע עדיין הזמן של תיקון השלם שהתעלה כל ניצוצות הק' לשרשן, ואם משה רב"ה היה נכנס לא"י כבר נהייתה הגאולה ועדיין לא הגיע הזמן לתיקון השלם, ולכן כתיב ויהי לשון צער כי לא היה אז הגאולה בשלימות ולכן העביר הקב"ה את הכהונה הגדולה לאהרן הכהן ע"ה לתקנת נפשות בני ישראל ובמשך הזמן תיהיה הגאולה השלימה במהרה בימינו.

ישמור המרחם עלינו ועל כל ישראל כי הנה עכשיו הולכין מימי הפסח הק' לעבר חג השבועות, ומובא בשם צדיקים כי מצות עשה של ספירת העומר הוא המקשר בין רגלים אלו, ממילא הם בבחינת חול המועד, שפסח הוא יו"ט הראשון לפני חוה"מ ושבועות הוא יו"ט אחרון אחר חוה"מ ופסח הרי הוא אור גדול שאין לנו השגה בו כלל שהוציא בו את בני ישראל מחשכות גדולה מ-מ"ט שערי טומאה (ר"ל), וברגע אחד הביאנו א ל' נ' שערי קדושה לאור גדול ביותר, ואור הגדול זה נתעורר משנה לשנה וכשבני ישראל מתחזקים יותר באמונה אפשר לזכות יותר להשפעה במרומים, ומלמעלה מושפע כל שנה האור הגדול הזה כמו שנשפע אז, אך כשזוכים ליותר אפשר לקבל עוד השפעה.

ועל תיבת "פסח" אמרו צדיקים שהוא נוטריקון "פה-סח" שבמצרים היה הדיבור מעומק הגלות כמו שכתוב: "ולא שמעו בני ישראל אל משה מוקצר רוח ועבודה קשה", והגלות היה כמו שכתוב: "ויאנחו בני ישראל מן העבודה", שמרוב עוצם הגלות אפילו דיבורים פשוטים לא היו מסוגלים לדבר, ולא שמעו אל משה שמרוב הגלות לא הצליחו אפי' צו דערהק (- לשמוע) אל דברי משה, ומרוב הצרות הדיבורים והתפילות לא היו בשלימות וביציאת מצרים זכו ויצא הדיבור לחירות יחד עם כל נפשות בני ישראל, וזכו לדיבורי תורה ודיבורים של תפילה בהשתפכות הנפש להתפלל ולהתחנן בשלימות, וג"כ שיבחו והודו לבורא כל עולמים על כל הניסים שעשה עמנו וזכו לדיבור בשלימות.

ובפסח יש הפשט כמ"כ פסח - "פה-סח" שדיברו דיבורים של תורה ותפילה. ועוד אפשר לומר בתיבת פסח, שפסח חמל ודילג, ר"ל שאפשר לזכות בו לחמלה גדולה ומיוחדת כדי שנוכל לדלג על כל המצבים, ואפי' אלו שנמצאים ח"ו במצב קשה, היכן שנמצא והיכן שהגיע, ג"כ אפשר לדלג ולצאת מאפילה לאור גדול, כי בפסח נשפע אור גדול ומיוחד כנ"ל.

ובשביעי של פסח נתגלה השכינה הק' בגילוי כ"כ, שא"א להביעו ולפרשו במילים, ואין לנו השגה בו כלל. וביציאת מצרים זכרם נתברר בני ישראל ברכוש גדול ובביות הים בגשמיים וברוחניות, בגשמיים – הרכוש הגדול בכלי כסף וכלי זהב, וברוחניות – שהעלו כל הניצוצות הק' ותיקנו תיקונים גדולים מאוד.

ולכן בזמנים מיוחדים אלו דייקא אפשר לזכות באור גדול כל אחד לפי בחינתו, ואילו זכינו ה' נשפע על כל אחד גילוי השכינה, כמו שכתבו חז"ל "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי", שכל אחד יושפע עליו לפי בחינתו מהאור הגדול של פסח

ושביעי של פסח, ולכן עכשיו אחר הפסח מבקשים אנו מהבוכ"ע שימשיך ויתלווה אלינו אור הפסח ברוחניות ובגשמיים, אויף תמיד.

ביציאת מצרים כתיב: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך" וצריך ביאור מהו הענין לזכור כל יום ויום, אלא שיציאת מצרים הוא מרמז לאמונה כי שם היו יכולים לראות שאין עוד מלבדו, כי

הרה"ק הדברי חיים מצאנז

עובדות קודש לרגל יו"ד כ"ה ניסן
מאוצ"ק של מרן רבינו שליט"א

מתוכם, לא תורה ולא עבודה, ורק מצוה אחת יש בידי, מצוה צדקה וחסד, ואתם אומרים לחטוף גם אותה ממוני בנימוקים וסברות שונות.

*

בנו הרה"ק רבי ברוך מאגדליץ זי"ע אמר שמאביו הק' מצאנז זי"ע למד שאפשר להיות בלא שינה, ומהרה"ק המגיד מטריסק זי"ע למד שאפשר להיות גם בלא אכילה.

וכפי שכבר דיברנו כמ"פ שכל מעשי צדיקי אמת הק' צריך להביא אותנו לידי התעוררות תשובה, וצריכין לעשות חשבון הנפש שאם קדושי עליון שרפי מעלה היו גדולים ונעלים כ"כ, בודאי שמוטל עלינו להתחזק עכ"פ בפשטות, ולהתחזק בתורה ויר"ש ומידות טובות.

*

מסופר שנכדו הרה"ק מהר"ש מבאבוב זי"ע היה לו ידיד שחלה מאוד בריאותו רח"ל, ובימים ההם עדיין לא היו תרופות לזה, ומי שנחלה בריאותו היה הדבר סכנה גדולה מאוד, ה' ירחם. והמצב היה גרוע יותר ויותר, עד שהרופאים לא נתנו שום תקוה, ונכנס הרה"ק מבאבוב אל זקנו הרה"ק מצאנז להעתיק בעד ידידו, והרה"ק מצאנז אמר 'וכי רבונא היא שהקב"ה יברא לו ריאה חדשה, ובדאי יבריא החולה'. חזר הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע ואמר את הדברים לחולה. והיה שם רופא נכרי ששמע מה שאומרים בשם הרה"ק מצאנז זי"ע, ולעג על הדברים באמרו שאין זה יתכן ואין לחולה שום תקוה כלל. ולפתע פתאום ביום אחד, הבריא החולה וכאילו קיבל ריאות חדשות.

פנה הרה"ק מבאבוב אל הרופא ושאלו, נו... דוקטור... וכי רופא אתה, הלא אמרת שאין שום תקוה. השיב הרופא הגוי ואמר, כנראה טעיית שהחולה לא היה חולה כ"כ.

שאל אותו הרה"ק מבאבוב, האין יתכן שטעיית, מי לפתע נהפכת להיות בעל ענוה מופלג, אין זה אלא אפיקורסות שבך, וכי כמה פעמים טעיית טעויות כאלה במשך כל השנים שאתה רופא.

אלא האמת היא שהחולה היה חולה מסוכן מאוד וצדקת בדבריו שבדרך הטבע אין שום תקוה, אבל הרבי אמר שהוא יבריא, לכן בודאי הבריא. אך הרופא בגודל אפיקורסותו התעקש באיולתו ולעג ואמר, אם כן אולי יעשה הרבי מופת לאדם שאין לו רגל, ויעשה לו רגל חדשה, אם הוא יכול לעשות ריאות חדשות יעשה גם רגל חדשה. השיב לו הרה"ק מבאבוב, ואם הרבי יעשה לאדם רגל חדשה, וכי תוכל להמשיך להיות אפיקורס, הרי אז לא תהיה לך בחירה כלל. אבל כעת שעשה הרבי מופת נסתר, יש עדיין מקום לבחירה, שהרי רואה אתה בעצמך שנשארת אפיקורס. וכשחזר הרה"ק מבאבוב אל זקנו הרה"ק מצאנז וסיפר לו את הויכוח עם הרופא, אמר לו, הטבת לדבר וצדקת בדברך.

יעזור השי"ת שזכותו של הרה"ק מצאנז יגן בעדינו ובעד כל ישראל.

זכות כל צדיקי אמת יגיעו בעדינו ובעד כל ישראל, ויעזור השי"ת מען זאל האבן ג'פועל'ט אלעס גוט'ס, וימלא משאלותינו במידה טובה ישועה ורחמים.

הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע היה קודש קדשים, ומצויין בג' עמודי העולם, תורה ועבודה וגמילות חסדים, בעמוד התורה התפרסם בעולם מאון עצום בכל התורה מלה, ובעמוד העבודה ידוע שהיה עובד ה' בעבודת התפלה באופן שאין לתאר, ובעמוד גמילות חסדים,

כבר נודע שהיה בעל צדקה שאין כדוגמתו, ואת כל כספו והונו היה מפיזר לצדקה, וממש כל פרוטה שהיתה בידו היה נותן להחיות עניים ונשברי לב, ולא השאיר פרוטה ללון בביתו.

ובכל צדיקי אמת אין לנו השגה ואין אנו יכולים להשיג, אבל מכל מעשי הצדיקים צריך להביא אותנו לידי התעוררות לתשובה, כי אם הצדיקים קדושי עליונים היו במעלה גדולה כזאת, א"כ בודאי שצריכים אנו עכ"פ להתעלות בפשטות, בתורה ויר"ש ומידות טובות, ולהתחזק לימוד התורה ועבודת התפלה וגמילות חסדים.

*

מסופר שהרה"ק בעל ייטב לב זי"ע היה רגיל לומר שיש לו קנאת סופרים מהרה"ק מצאנז, כי כל צדיק היה לו סדר העבודה, והרה"ק מצאנז היה עורך סעודה בערב פסח,

וסיבת הדבר שבוה שאוכל סעודת חמץ בערב פסח מקיים מצוה 'תשביתו', ובכלל צדיקים היה להם עבודה גדולה בכל הסעודות, וכמובן שהיה מוקדם קודם זמן שריפת חמץ.

ואמר שהרה"ק מצאנז התנהג בכל עניני עבודת ה' באריכות גדולה, כי היה נוהג לערוך שולחנו הטהור בכל יום, והיה לו אריכות בתורה ובתפלה, ובגמילות חסדים, והכל באריכות גדולה, ועכ"ז מה שהיה משיג הכל, כי שלט על עצמו, ועם כל העבודה הצליח גם בערב פסח לעשות סעודה, ולאידך הוא עצמו מתכוון כמה ימים קודם פסח שיגיע לידי כך שיוכל לעשות סעודה בערב פסח, אבל אינו מצליח להשיג. וכל צדיק יש לו את סדר ואופן עבודתו בקודש. וכמה ימים קודם ניסה לסדר את עניניו בכדי שיוכל להגיע לידי כך לעשות סעודה בער"פ ועכ"ז לא עלתה בידו, אבל הרה"ק מצאנז עם כל אריכותו בעבודת הק' היה משיג מה שרצה.

*

הרה"ק מצאנז היה לו פצעים גדולים באחת מרגליו, והוצרך תמיד לחבוש אותה. וכשהיה הולך למקוה היה צריך להוריד את הרטיה, ואז היה שותת דם מרגלו, והיה קשה מאוד להוריד את הרטיה וגרם לו ליסורים ומכאובים רבים, וביקשו ממנו שיוריד את הרטיה בנחת כך שלא יכאב כ"כ, אבל בגודל זריזותו בעבודת ה' תלש בחזקה ובמהירות את הרטיה מעל רגלו וקפץ למקוה להיטהר.

ומסופר שכשהיה עוד אצל רבו הרה"ק מראפשיץ זי"ע, היה עובד עבודה נפלאה בתפלתו, ותוך כדי העבודה רקע ברגלו בחוזק וגרם שתהי' רגלו שותתת דם,

והרבנית א"ח של הרה"ק מראפשיץ הבחינה ביסוריו של הדברי חיים בעת שרוקע ומכה ברגלו על הארץ בעת התפלה, ולא היתה מסוגלת לראות

שהוא סובל כ"כ, פנתה אל בעלה הק', וביקשה ממנו שיאמר לו שלא ירקע ברגלו על הארץ, 'אם הוא רוצה להתפלל יתפלל כמה שרוצה, אבל עליו להיזהר על רגלו, הסכים עמה הרה"ק מראפשיץ, אך אמר 'וכי מה אעשה שהוא מתלהב בעת התפלה הוא עושה כן', נענתה הרבנית ואמרה, נחא, אבל מדוע לא ירקע בארץ ברגלו הבריאה, השיב הרה"ק מראפשיץ שאילו סברתי שהוא יודע באיזה מרגליו הוא רוקע בתפלתו הייתי אומר לו שיזהר ולא ירקע ברגל זו, אבל בעומדו בתפלה בודאי אינו חש ואינו מרגיש כלל.

*

הרה"ק מצאנז זי"ע היה מצוין בגודל ענוותנותו ובשפלות רוח,

ומסופר שפ"א נכנס לביהמ"ד ואחז בזקנו והתמרמר בשברון לב, הלא זקני כבר הלבין ומתי אעשה תשובה, רחמו עלי, מתי אעשה תשובה, מתי אוכה לעשות תשובה אמיתית באהבה. והסובבים ראו את גודל צערו, עד שחששו שמא יתעלף, ולא יכלו לעצור בעדו, עד שפנה אליו א' החסידים ואמר, רבי, יודע אני שישנם אנשים גרועים יותר ממנו. וכשמוע הרה"ק מצאנז את הדברים, פנה אליו ושאל, מה אמרת, ורצה לשמוע את הדברים שנית, מפני שדברים אלו חיוקו אותו, שאינו הגרוע ביותר בעולם.

ובודאי אין לנו שום השגה בהרה"ק מצאנז זי"ע ובמעלות קדושתו שהיה קודש הקדשים, וגם אין לנו השגה בענוותנותו, ובמקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו. כי כפי מעלת הענוה של האדם כך גדולה מעלתו וקדושתו, ומי שמתנהג בענוה זוכה להשראת השכינה.

ולכן משה רבינו ע"ה כיון שענוותנותו היתה גדולה עד למאוד, וכמ"ש 'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה' (במדבר יב, ג) לכן זכה להתעלות במעלות הנבואה, וכמ"ש (דברים לד, י) 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים', וזכה שהשי"ת ידבר אליו פה אל פה.

*

ורבות מסופר אודות מדרגותיו הנפלאות בצדקה וגמילות חסדים, ובני ביתו ידעו שצריכים להטמין את בגדיהם ומעיליהם, מפני שתמיד יש חשש שהבגדים יעלמו, מפני שאם בא אליו עני שאין לו בגדים מיד היה נותן לו איזה בגד שהיה מוצא בבית. ולכן הטמינו הבנים את הבגדים, אך לא תמיד עלתה בידם, כי הוא היה מחפש אחר הבגדים ומעניקם לעניים, כי לא היה שום דבר שהחזיק לעצמו ולב"ב שלא היה נותן לאחרים, ולכן הם התאמצו להטמין את הבגדים במקומות מסתור שאביהם לא ימצא.

פ"א שאלוהו בניו הק', למה הוא לווה מעות לצרכי צדקה, כלום מצינו מצוה ללוות ולתת צדקה. השיב הרה"ק מצאנז ואמר בהתמרמרות, וכלום מצינו בנים שיורדים לחיי אביהם, מכך רגל ועד ראש אין מי

ברש"י רבי יאשיה אומר אל תהי קורא את המצות אלא את המצוות, כדרך שאין מחמיצין את המצות כך אין מחמיצין את המצוות אלא אם באה לידך עשה אותה מיד.

שמעתי בשם ה' מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א, שפ"א קודם חג הפסח עבר עליו אורח ולא הי' לו מה ליתן לאכול, והיה לו מצה שמורה לחג הפסח, ולקח אותה ובישל ממנו מאכל ונתן לו לאכול, ואמר, עיקר השמירה היא לשמור מחמץ, וכתוב **ושמרתם את המצות** ודרשו חז"ל מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ולכן הוא כעת זוכה לקיים את דין שמירת המצוה, והשי"ת יזמין לו מצה שמירה אחרת לחג הפסח. (שש"ק ח"ב)

ושאינו יודע לשאול את פתח לו (הגדה של פסח)

מתאמרא בשם מרן רבינו הבעש"ט הק' על הא דאחז"ל (תענית כד): כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני דיו בקב חרובים מע"ש לע"ש, דשביל, פירוש צינור, [צנור ההשפעה] והכוונה דכל העולם כולו ניזון בצינור ע"י הצדיק דהיינו שההשפעה לעולם באה על ידו והוא בעצמו די לו במשהו, עכ"ל, והוא הכוונה משוך חסדך ליועדך כלומר אתה לבד צריך להשפיע להם כל טוב בלי בקשתם כי הם בעצמם הרי לא מבקשים ממך כלום, וכמו הרבי ר' זושא שאמר פירוש המשנה (ברכות נד.) חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, ואמר כי הוא אינו יודע מה זאת רעה כי הכל טוב אצלו ולא חסר לו כלום, והוא הפירוש ושאינו יודע לשאול – כגון הרבי רבי זושא וכדומה שאינם מבקשים שום דבר לעצמם – **את פתח לו**, כלומר אפי' שהם עצמם אינם מתפללים עבור צרכיהם הם, אתה תפתח להם אוצרותיך להשפיע להם כל טוב סלה. (פ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א – שבת הגדול תשכ"ו)

ליל שמורים הוא לה' וגו' הלילה הזה לה' שמורים לכל בני ישראל לדורותם (שמות יב, מב)

יש לדקדק לכאורה הלילה הזה לה' שמורים נראה כמיותר. יש לומר על פי דאיתא ברש"י כאן שמורים מלשון מחסה ומצפה, והפירוש הוא כי השי"ת ברוך הוא וברוך שמו מחסה וממתיק ללילה זה, ליל בה יערכו בני ישראל עם הנבחר את הסדר, ואפילו לקראת עריכת ליל הסדר של דורות אלו, דורות האחרונות, הוא מחסה ומצפה לה, וזה הפי' ליל שמורים הוא לה', שהוא יתברך ב"ה וב"ש מחסה לראות האיד יערכו בניו בזה השנה את סדר ליל פסח, וחזר ואמר הכתוב שמורים לכל בני ישראל לדורותם, ואף להסדרים של דורות הנמוכים. (פ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר זיע"א – שביעי של פסח תשנ"ט)

לא תאספון לתת תבן לעם (שמות ה, ז)

יש ליתן טעם על שתי המצוות שנגאלו ישראל בזכותן, פסח ומילה, דהנה במד"ר (שמות פג) מה מצוה מטמא אף המצריים מטמאין אתכם, ויש לפירש שכמו מצוה שצוה גמול כפול את טומאתו כפולה, וכן היו המצריים מטמאין את ישראל שנסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השיעבוד, עיניהם הוא השכל שיש לכל אחד ואחד בפ"ע כאמרם ז"ל שאין דעתם של בני אדם שוות, ולבם הוא השער שהכל נכנסין בו כדאיתא (סוכה מה:) ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים, ולעומת שתי אלה הי' ענין הגזירות, שלוש הגזירות הראשונות המוריות בעבודת קשה, אם בן הוא והמתן אותו, כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, לעומת פגם השכל של כ"א ביחוד, והגזירה הרביעית

משולחן גבוה

דברי אלוקים חיים ואמרות קודש דנפקי מפומ מרנן רבותינו הקדושים מלעלוב זיע"א לחג הפסח

לא תאספון לתת תבן, לעומת פגם הלב שבו מתאחדין ישראל שאין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים, וכמו שהגיד מרן הרה"ק ז"ל רבינו דוד מלעלוב שע"כ כתיב לא תאספון באל"ף לא כמשפט לשון הוספה, שבא לרמוז שהגזירה היתה שלא יתאספו, וכבמדרש שניטל מהם השבת שלא יתאספו, והוא דומה לשלוש המצוות שבמצורע בכתוב הראשון, והרביעית בדר ישב בכתוב השני, שבאמת היה זמן רב ביניהם, שגזירת כל הבן הילוד היתה בלידת משה רבע"ה, והרביעית היתה ביציאתם שהי' אז משה בן שמונים שנה, מורה שעניניהם מתחלפין:

ו"ל שכן היתה הגאולה כדאי' (ברכות ט.) הכל מודים כשנגאלו לא נגאלו אלא בערב וכשיצאו לא יצאו אלא ביום, והיינו שהגאולה היתה שנסתלק מהם שיעבוד מצרים בגשמיות וברוחניות.

וע"כ קיבל אז החירות כל אחד לפי מצבו ומהותו ודעתו כמובן. והיינו לעומת שלש הגזירות הראשונות, אבל היציאה שיצאו כל ישראל כאחד היא כענין שער שהכל נכנסין בו שזה הנוגע ללב ישראל שאין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים שזה הי' לעומת הגזירה הרביעית זה הי' מחולק מעצם הגאולה ולא הי' אלא ביום.

ויש לומר שזה ענין פסח ומילה, פסח נאכל למשפחות ראשו על כרעיו ועל קרבו שהוא מורה על ההתאספות והאחדות יחדיו, מכוח זכות זה זכו לשער שהכל נכנסין בו, בחי' שמור שבשבת, ומילה שהיא לכל אחד ואחד לבדו, זכו בזכותה למדרגות בפרטות כל אחד בפ"ע בחי' זכור. (שם משמאל פ' תורתי)

בהגדה שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמין כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמחהו וכו'

איתא בכתבי הארז"ל כי ישראל היו במצרים משוקעים במ"ט שערי טומאה ולא הי' חסר רק משהו ליפול לשער הגנון לפיכך מיהר ה' להוציאם ממצרים שאם היו נכנסים לשער הגנון לא היו יכולים להיגאל ח"ו, וז"ל מאמר בעל ההגדה **שלא הספיק בצקם** – בצק מרמז על שאור שבעיסה זה היצחק, להחמין, פי' להכנס לשער הגנון עד כי גורשו ממצרים, שהי' ההכרח להוציאם מהר כדי שלא יכנסו לשער הגנון ואז יכלו להגאל. (פ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א – ליל הסדר תשכ"ח)

שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה (פיזט ויהי בחצי הלילה, הגדה של פסח)

הנה האדם העובד את השם יתברך בעמל העבודה ולפעמים בהיות לו חלילה זמן שהוא בבחי' לילה וחשכות, וקשה לו לעבוד את השי"ת בשאת ובעוה כמקדם, אז רק ההשפעה וההתעוררות שנשאר רישומו מהימים הבהירים, מהזמנים הטובים בהם עבד את קונו בסילודין, הוא אשר מציבו ומחזיקו ונוסף בו הכוח לעמוד איתן אף בזמני החשכות.

וזהו מה שמבקשים שומרים הפקד לעירך – אפשר לומר עירך מלשון התעוררות כנודע, רצה לומר בעת שהוא לאדם בחי' כל היום, ומגיע לו אתערותא דלעילא והוא מקבל התעוררות טובה ורבה, שיפקיד על זה שומר שישמרנו שמירה מעליא שיושפע מזה ההתעוררות גם על הזמנים החלשים, ואז יהיה קיום להתעוררות.

וזהו פי' כל היום וכל הלילה – שצריך להפקיד על כל היום, על האור שזה האתערותא דלעילא, וכל הלילה שיהיה קיום גם בימי החשכות ח"ו. [וסיים רבינו זיע"א:] ומהו השומר, הי' אומר, זה לימוד התורה הקדושה בהתמדה, ועבודת המדות. (פ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר זיע"א – חוה"מ פסח תשנ"ז)

ויקרא משה לכל וקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח. (שמות יב, כא)

מפורסם ענינו של הפרופסור ד"ר בערנארד שחזר בתשובה ע"י הרבי מרן רבינו דוד מלעלוב, והיה אח"כ לאדמו"ר ולצדיק ידוע בשם ר' חיים דוד דוקטור מפיטריקוב. כשנודמן לפניו בפעם הראשונה ובהשפעתו הסכים בדעתו לחזור מיד בתשובה, התחיל רבינו ר' דוד מיד לדבר עמו בענינים נשגבים בעבודת הבורא, על תמיהתו הגדולה של ר' חיים דוד ז"ל איך הוא מדבר אותו בענינים כאלה שעד אז היה שקוע עמוק בעוונות, השיב לו רבינו, כך אמרה תורה, **משכו וקחו לכם וכו' ושחטו הפסח**, וארז"ל **משכו ידיכם מע"ז** – אך משכתם ידיכם מע"ז וכבר אפשר לכם לקחת קרבן פסח ולהקריבו לה'.

שביעי של פסח

איתא במס' (סוטה לו:) היה רבי מאיר אומר כשעמדו ישראל על הים היו שבטים מנצחים זה עם זה וכו' אמר לו רבי יהודה לא כך היה מעשה אלא זה אומר אין אני יורד תחילה וזה אומר אין אני יורד תחילה לים, קפץ נחשון בן עמינדב ויורד לים תחילה וכו' עליו מפרש בקבלה (תהילים סט) הושיעני אלוקים כי באו מים עד נפש וגו'.

ויש לדקדק טובא, הרי משה רבינו ע"ה מסר נפשו על קדושת שמו יתברך למלאות רצונו תמיד, ואם כן משה היכן היה, ומן הכון היה שלעת כזאת יהיה הוא הראשון שיקפון לתוך הים.

ויש לומר בזה, דאדרבה המסירות נפש של משה רבינו ע"ה היה באופן אחר ונעלה ביותר, וכל מוגמתו כולו היה רק עבור טובת הכלל, וכל כולו עסק רק בתפילה על כלל ישראל, בסוברו אשר להיות יחד עם ישראל היקרים ולסבול עמם, גדול לאין ערוך ממסירות נפש, היינו, או שינצלו כולם וינצל אף הוא עמם, ואם לאו ח"ו מוטב יהיה חלקו עמם בצרתם מאשר להנצל.

פי' מנהיג ישראל אמיתי צריך להפקיד את עצמו לגמרי עבור הכלל, וזה בחי' מסירות נפש גבוה מעל גבוה. וכמשל האדם שמוסר נפשו עבור המלך בעצמו, אין זה רבואת כ"ב, אבל אם מוסר נפשו עבור בן המלך, אזי ניכר גדול אהבתו לאביו המלך, והבן. (פ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר זיע"א)

פסח

מסופר על מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א כי אסף סכום כסף עבור שיהיה לו מצות שמורה, כמה ימים לפני החג ראה יהודי שהולך וגועה בבכי, רבי, צעק האיש, היה לי סוס שמוננו התפרנסתי ופתאום מת הסוס ונשארתי בלי פרנסה, כשראה רבינו את צערו מיד הרגיעו ואמר לו אל דאגה, והושיט לו את כל הכסף שאסף למצות שמירה במתנה, ואמר לו הא לך כסף זה ותקנה לך, והי' יעזור שפרנסתך תהא מצויה לך שוב,

וידרש על כך רבינו הק', דהרי כתיב **ושמרתם את המצות**, וחז"ל דרשו מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ובכן אם באתי ליד מצוה, חלילה לי מלהחמיצה עבור המצוה, אין בין חמוץ מצוה לחמוץ מצוה, ולא כלום.

הא לחמא עניא (מההגדה)

בעריכת ליל הסדר פסח תשמ"ה פתח מרן מוהרמ"מ ואמר: "הא לחמא עניא" – בר"ה טרם פרוץ מלחמת העולם השנייה, השמיע הרה"ק ר' אברהם אלימלך מקרלין שיצאו מפז כלפידים יהלכון,

ואמר כלפי שמיא: "תקיף במלוכה: רבש"ע איה תקיפותך הראה לנו בעיני בשר את כח תקיפותך! אילו הי' בכוחי, הייתי מוליך את הקול שלא יבואו לשמוע קול שופר, מפאת הגזירה הנוראה המרחפת על ישראל."

וכאן נטל מרן הרמ"מ את המצות בידיו ואמר בזה"ל: אאמו"ר **רבי שמעון נתן נטע זיע"א** היה אומר "הא לחמא עניא – בצירי, כלו קח לך, כמאמ"כ הא לכם זרע.

לפתע פרץ רבינו בכבי ואמר: "הא לחמא עניא! רבש"ע קח לך את המצות, בלי קרבן פסח מי צריך אותם? כל צדקך ייתי ויפסח, ייתי ויפסח, ואיה קרבן הפסח שלך?!"

למחרת הגיב רבינו למקורביו: אמש דיברתי דיברים קשים, אך מצינו כבר בפסח אצל מורכזי הצדיק שנאמר בו "ויעבור מרכי", ואי' שגור להתענות ביו"ט א' של פסח, וביטל מצות אכילת מצה בפסח, על מנת לעורר רחמים על ישראל ולבטל מעליהם את הגזירה הקשה. עכ"ל.ק.

היה מרגל בפומיה של הרה"ק מרן אדמו"ר רבינו אלעזר מענדל מלעלוב זיע"א לומר כשאדם קם משלחנו אחר הסעודה ומנער את הספר שהחזיקו מהפרוידים, מקיים בזה כל השנה מצות התורה למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך.

ופעם היה מעשה, לביל התקדש חג הפסח בא חסיד אחד לבית מרן רבינו והתחנן לפניו שיבקש רחמים על אשתו שחלתה אנושות, השיב לו רבינו הרא"מ: שמה נשאר חמץ בביתך, חזר האיש לביתו ובדק בחורין ובסדקין, אך לא מצא כל פירור של חמץ, ושם אל הרבי בפחי נפש, אמר לו הרבי צא ובדוק בספר פלוני שעינית בו בשבת כשאכלת 'קוגעל', שמה נשארה בו איטריה בודדת, חזר לביתו ולהפתעתו מצא כי נתאמתו דברי הרבי, ומצא האטריה - חמץ בעין. מיד עמד וביעז החמץ ועלתה ארוכה לאשתו.

סדר התשובה - מוס הדמעות

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר רבינו משה מרדכי מלעלוב זיע"א: בנערותי בערב פסח יצאתי מן הבית והייתי צמא לדבר משקה, עמד שם דוכן של יהודי אחד מיוצאי תימן, מוכר וידוע בירושלים כירא אלוקים מרבים, הוא מכר משקאות קלים, היו לו כבר כלי פסח נקיים בזהקים, קניתי כוס 'סוס' (משקה קל ממותק), להרוות את צמאונתי, לפתע נזכרתי, ערב פסח היום, ובפסח נוהגים הכשרים בישראל "אז מען מישט זיך נישט", אין מתערבין זה בזה, ואפילו קרובי משפחה אין אוכלים ושותים זה אצל זה, ואני קניתי משקה ברחוב!

יכולים אתם להבין - הדגיש הרבי - בן כמה הייתי באותם ימים, לא ידעתי עוד את ההבדל שבין פסח גופא לערב פסח, ובין מבוגר לילד, רק זאת ידעתי שעברתי על המנהג המושרש: ואחז בי פחד ומוורא, פחדתי לספר זאת אפילו לאבא הק' זיע"א, על אתר תיקנתי לעצמי 'סדר תשובה', עמדתי והתייפחתי בבכי מרוב חרטה, ובאמונה, שכח הרביתי בבכי עד שלא ידעתי מה היה יותר, המוס ששתיתי או הדמעות שזרמו מעיני...

וכשסיים רביה"ק זיע"א זה המעשה הוסיף: יא, סאין גיווען אמאהל יר"ש אין ירושלים (אכן, פעם היה יראת שמים בירושלים).

זאת רמאות עצמית

בשבת חול המועד פסח תש"ב, בשנים הראשונות לעריכת שולחנו, בעת שהתגורר עדיין בשכונת בתי וורשה בירושלים, ישב רבינו הרמ"מ בסעודת ליל שבת, שקוע במחשבותיו העמוקות, לפתע ננער ואמר: "ישנם יהודים שבשבתות רגילים של השנה מרגישים הם טעם שבת, הם אפילו חשים כיצד קדושת השבת נמנסת בהם, הכיצד, הולכים הם בערב שבת למקווה בבגדי חול, מושטים את בגדי החול ולובשים כסות נקיה לשבת, קאפטן ושטריימל, והנה הנשמה יתירה גם היא כאן,

אך לעומת זאת, בשבת חול המועד אינם מרגישים כלל את בוא השבת, חבושים שטריימל לפני המקווה ואף לאחריה, קאפטן ובגדי יום טוב קודם הטבילה

להטביע אף אותם בים, כשם שעשו לישראל". עמדתי במקומי מהרהר בדברי הרבי ר' שמעלקא, הסותרים לכאורה את דברי הרבי הרמ"מ, וכמוכן שלא גיליתי את אוזני איש על המחשבה שחלפה בראשי.

למחרת בעת עריכת השולחן של סעודת ליווי החג, פתח פתאום רבינו הרמ"מ זיע"א בקדשו, והחל לומר דברים שנראו כמו שלא מן העניין, וכך אמר: "אתמול דיברנו משהו, אך חייבים להבהיר ולתקן" אמרנו בשם הסבא רבי דוד, ששאל איך אפשר לשנוא את הגוי, והלא גם הוא יציר כפיו של הקב"ה, אולם כמה דברים אמורים, בגויים של א, אבל היום אחרי מה שעשו לעם ישראל, אשר לכולם היה יד באסון הנורא שאירע לישראל בשואה האיומה, אזי שיאבדו וימחקו מן העולם!".

רבינו סעד בריתחה, וכאן החל לדבר דיבורים חריפים על הגויים, אחר המשיך ואמר: "ואמנם, מה שהמלאכים ביקשו לומר שירה, והקב"ה אמר מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה" הרי כבר ביאר זאת הרבי ר' שמעלקא, שהמלאכים ביקשו להמיתם על ידי השירה, והקב"ה חפץ שימותו בטביעה, מידה כנגד מידה, ועל כן מנעם מלומר שירה". רביה"ק סיים את דבריו, ולפתע הפנה את ראשו באחת לעברי ואמר לי: "הלוח התכוונת? גם אני יודע את זה!".

מדוע התפעלה בת הדברי חיים מרביה"ק רבי אלעזר מענדל
בתו של אדמו"ר הרה"ק רבינו אלעזר מענדל מלעלוב זיע"א ביקרה פעם בהונגריה, והודמנה לביתה של בת הרה"ק הדברי חיים מצאנז ז"ע, כששמעה שבתו של הרא"מ היא, מיד התפעלה מאד ועשתה יותר מכדי יכולתה לכבדה וכו', שאלה אותה בת הרא"מ מנין שמעתם על אבי, השיבה לה בת ה"דברי חיים", שפעם אחת לאחר עריכת ה"סדר" אצל אביה הק', אמר: ראינו בשמים שאת ה"סדר" היפה ביותר סידר הרה"ק רבי אלעזר מענדל מלעלוב מירושלים.

דיוקא מהמצות שלו

הרה"ק רבי שמחה בונים מאוטוויצק זיע"א (בנו של הרה"ק רבי מנחם מענדל מוורקא נכדו של הרה"ק רבי יצחק מוורקא זיע"א) הגיע לארץ ישראל בפר' בא, והיה בערך כשנה באר".

ולפני חג הפסח ביקש לאפות ב"תנור ראשון", אלא שאמרו לו שיש על זה חזקה מרביה"ק מרן הרדצ"ש זיע"א, וכשנודע למרן הרדצ"ש על כך, שלח להודיעו כי הוא מוכן לאפות עמו בצוותא, ב"תנור ראשון", אלא שהיו לרבי שמחה בונים חומרות גדולות בחג הפסח ובאפיית המצות, ורצה לאפות לבד, השיב לו הרדצ"ש שעתיד הוא שלא יאכל מהמצות שהוא לבד יאפה, אלא מהמצות שלו, ורבי שמחה בונים אפה לבד מצות בערב פסח,

ובליל התקדש החג, זמן מה לפני הסדר שלח רבי שמחה בונים שליח אל זקני הרדצ"ש שיואילו לשלוח לו כמה מצות לליל הסדר, מפני ששיכח להפריש חלה בערב החג, וכן היה שהוצרך רבי שמחה בונים לאכול מהמצות של כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר הרדצ"ש מלעלוב בליל הסדר.

לאחר שהסתיים עריכת השולחן, סח אחד מחשובי החסידים בהתרגשות: "רבינו בדבריו התכוון אלי, היום בשעה שישבתי מן המקווה, כך בדיוק הרהרתי בלבי".

רוח הקודש בעדות אישית

סיפר אחד מחשובי אנ"ש: ליל שביעי של פסח, בבית המדרש ישבו החסידים והמתינו לבואו של רבינו הרמ"מ לעריכת השולחן, והנה נפתחה הדלת ודמותו הקורנת נראתה בפתח, פניו להטו כלפידי אש, הרבי עמד וסקר בעיניו את פני הנוכחים, דממה כבידה שררה בהיכל, וכמו ניתן היה למשש את החרדה העומדת בחלל האוויר.

אנו החסידים הבנו על פי מראה פניו של הרבי, שנוכחותו של אחד מן הנאספים במקום אינה לרוחו, כפי הנראה ראה בו רבינו קופה של שרצים תלויה מאחוריו".

רבינו לא אמר דבר, הוא פסע אל ראש השולחן והחל מקדש על היין, לאחר שנטל את ידיו לסעודה וטעם מן המצה, שינה הפעם מהרגלו, ותחת שימשיך מיד באמירת "מזמור לדוד ה' רועי", פתח ואמר: "זקה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א שאל, איך אפשר לשנוא את הגוי, והרי גם הוא יציר כפיו של הקב"ה, וזהו גם הסיבה שאין גומרים את ההלל בשביעי של פסח, שכן בשעה שנקרע הים בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקב"ה, אמר להם הקב"ה: "מעשה ידיי טובעים בים ואתם אומרים שירה", רבינו הרמ"מ סיים את דברו ופתח באמירת "מזמור לדוד".

אני ועוד אחרים ירדנו לסוף כוונתו של רבינו, ידענו שבדברים אלו ביקש רבינו ליישב את הדעת, מדוע הניח לאיש הנ"ל להיות נוכח במקום ולא גירשו מעל פניו, שהרי אם אי אפשר לשנוא את הגוי, אם כן יהודי על אחת כמה וכמה". עמדתי מן הצד לא הרחק מרבינו, ופתאום חלפה מחשבה בראשי, נזכרתי באימרה ששמעתי בשם הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג ז"ע, הנוגדת את הדברים ששמעתי זה עתה, וכך היה הרבי ר' שמעלקא אומר: "בימי חזקיהו, כשבא סנחריב להלחם בישראל, פתח הקב"ה בלילה את אוזניהם של מחנה אשור לשמוע את שירתם של המלאכים ופרחה נשמתם. כעין זה בקשו מלאכי השרת לעשות בעת קריעת ים סוף, שישמעו המצרים את שירתם ותפרח נשמתם, אמר להם הקב"ה: "מעשי ידי טבעו בים" - הן המצרים השליכו את תינוקות ישראל ליאור, "ואתם אומרים שירה" - ואתם מבקשים להמיתם על ידי שירה, והלא אין זה מידה כנגד מידה, אלא מוכרחים

הגויים שהבניסו לחם בדוד המים של פסח סיפור לחג הפסח

מעודו.
למחרת, אחרי שהסתיימה סעודת יום טוב שני של גלויות, כבר ידע חיים זעליג היטב את יעדו, רגליו נשאו אותו מאלהים לבית המדרש. אחרי טבילת האש אמש, היום כבר היה לו קל בהרבה. הוא נעמד במקום בו עמד ביום הקודם, והצטרף אל קהל החסידים כאחד מבני החבורה לשולחן הטהור ביומו השני של פסח.

אלא שהפעם בלט הדבר לעיני הסובבים. 'מדוע אתה לא טועם משיירי מאכלו של הרבי' - שאלו אותו בחיבה העומדים לצידו - 'יודע אתה כמה הפליגו צדיקי עולם בכוחם הנשגב של שיריים ממאכלו של צדיק העובד את ה' באכילתו, וכל מאכלו לשם שמים?' 'מה זאת אומרת למה', ענה להם רבי חיים זעליג בתמימות, כשאינו מודע לסערה שתעורר תשובתו, 'אני בפסח מחמיר, ולא סומך על אף אחד!...'

המילים האלו הקפיצו ממקומם כמה מהעומדים לצידו. 'מה אתה אומר? כלום מטיל אתה ספק בטיבם של מאכלי הרבי' - שאלו אותו בתרעומת בלתי מוסתרת - 'צדיקים אין הקב"ה מביא מכשול על דם, אם הרבי אוכל ממאכלים אלו, אנו דאי יכולים לאכול מהם ללא פקפקו'. כנראה שאי אפשר להפוך ביום אחד ל'חסיד', גם לא ביומיים. ר' חיים זעליג אינו משתכנע מהדברים, 'אני, בפסח, לא סומך על אף אחד! ואפילו לא על מלאכים ושרפי מעלה!'

המשפט הזה הסעיר את לבם של החסידים, הם ראו בדבריו שמץ של פגיעה בכבודו של הרבי, התגלגלו הדברים והגיעו עד לאזנו של הרבי עצמו, אך הוא לא הגיב על כך מאומה. **ימי** חול המועד חלפו, אך טעמם של שני ימי החג הראשונים לא נמוגו מחיכו של ר' חיים זעליג... הוא מצא עצמו ממתין בחשאי ליום 'שביעי של פסח', אז יוכל לזכות להשתתף שוב בשולחן של הרבי.

בית המדרש כבר היה מלא בחסידים רבים, שעה שנכנס ר' חיים זעליג לתוכו, כולם המתינו בלבבות הומים לכניסתו של הרבי לעריכת השולחן. חלקם אמרו פרקי תהלים בהתלהבות, אחרים עיינו בספרי חסידות במעיינא דיומא. ר' חיים זעליג נטל לידיו ספר כל שהוא והתיישב במקום פנוי על אחד הספסלים.

לפתע הושלך הס ברחבי בית המדרש, דמותו הרחימאית של הרבי הופיע בפתח. שתי שורות נפתחו בתוך ההמון שגדש את המקום, והרבי החל פוסע לעבר השולחן. ר' חיים זעליג ניצב הוא בין כולם, מבט בפניו הטהורות של הרבי. לפתע חש בזרם עז מפלח את כל גופו. הרבי נעצר פתאום ממש לידו.

לא, הוא אינו טועה, עיניו הקדושות של הרבי מכוונות אליו ומביטות לעברו. מבטו של הרבי משדר אותו מכף רגל ועד ראש, כמו סורק ברגעים אלו את חדרי לבו לפני ולפנים, על כרעיו

'בטח', החרה יאנוש. 'צריך להראות לו הפעם, לחכמולוג הזה, שאם אנחנו לא נרצה בכך, לא יעזרו לו כל מעשיו להיפטר מהחמץ שלו...**וצחוק** פרוע וגס מילא את חלל העגלה...'
שני הגויים חזרו לביתו מותשים ומתנשפים, גררו במאמץ את הדוד למקומו בפינות הבית, הבעת פניהם לא גילתה מאומה על מעלליהם הזדוניים...

יום טוב ראשון של פסח. הרה"ק ר' מרדכי מטשרנוביל זי"ע יושב בבית מדרשו ועורך את שולחן הטהור לכבוד החג, מוקף בהמוני חסידים שהגיעו הנה מקרוב ומרחוק להסתופף בצילו.

חרש חרש נפתחה לה דלת בית המדרש, יהודי לבוש מעיל קצר נכנס פנימה והצטרף לדבוקת החסידים המקיפה את השולחן. ברגעים הראשונים לא הבחינו הנוכחים בכניסתו, אם היו מבחינים בו בוודאי היו עיניהם מתעגלות בפליאה. ר' חיים זעליג? מה מעשיו בבית החסידים?...

ר' חיים זעליג, נושא סיפורנו, הוא תלמיד חכם ויודע ספר, אך מעולם לא נמנה על עדת החסידים, כף רגלו לא דרכה מעולם בהיכלו של המגיד. אלא שהיום לאחר שהסתיימה הסעודה בביתו, בעודו שקוע בסוגיא כל שהיא במסכת פסחים, הגיעו לאזניו מרחוק הדי שירת החסידים והסיחו את דעתו.

בתחילה ניסה להתעלם מהם, העדיף לא להתייחס אליהם. בסוף כבשו הצלילים את לבו והוא מצא את עצמו, לראשונה בחייו, נמשך לבית המדרש הטשרנובילי בכבלי קסם.

כשנכנס פנימה מצא את הרבי עורך את שולחן לפני ה', מוקף בחסידים שמפיהם בוקעת השירה העריבה, השירה שגרמה לו לצאת מביתו ולהגיע עד כאן. אורת החג והשמחה הרוחנית סחפה את חיים זעליג, כעבור כמה דקות הוא כבר היה יושב בין שורות החסידים סביב השוה"ט.

השירה נפסקה, הרבי טעם מן המאכלים שהוגשו לו, לאחר מכן נטלו הגבאים את הצלחת והחלו לחלק לחסידים משיירי מאכלו של הצדיק. הצלחת נישאה מיד ליד, כל אחד טעם ממנה מעט והעביר אותה לזה שלאחריו. כשהגיעה לידו של ר' חיים זעליג נטל גם הוא פיסת בשר זעירה וכמעט שהכניסה לפיו...ברגע האחרון חזר בו, שמט מידו בבהלה את האוכל, והעביר את הצלחת הלאה ממנו. 'כיצד יכולת לשכוח דבר כזה' - התרעם על עצמו - 'הרי אני בפסח מחמיר מאוד!' השולחן הסתיים כעבור שעה ארוכה והוא חזר לביתו עם מטען רוחני חדש כמוהו לא טעם

ניחוח המצות הטריות הנאפות ברגעים אלו, התפשט באווירה של העיר טשרנוביל, ומילא את הלבבות בעונג ושמחה של מצוה. בעוד ימים ספורים יתקדש חג הפסח, והכל טרודים ועסוקים בהכנות אחרונות ובדאגה שהכל יהיה נקי חן מכל חמץ ושאר...

ואם זה כך בכל הבתים, בביתו של חיים זעליג על אחת כמה וכמה... חיים זעליג החמיר מאוד מאוד בכל העניינים הקשורים לפסח... החומרות שלו התפרסמו בכל העיר... ועל מה שקרה בעקבות כך נספר עתה:

שני גויים חסונים התקרבו אל ביתו של חיים זעליג, פתחו את הדלת וביקשו להיכנס פנימה. 'עצרו! עמדו על מקומכם ואל תיכנסו! נשמעה זעקה קולנית מתוך הבית, משל היו אלו שוודים מסוכנים.

חיים זעליג הגיח מפינת הבית כשהבעה מתוחה על פניו. 'לכו לבית המרחץ העירוני, רק אחרי שתנקו את עצמכם כראוי תתחזרו הנה'.

שני הגויים, דימה ויאנוש, נדו זה לזה בראשם בקריצת עין. 'ידע שור קונוהו', הם מכירים טוב את המעסיק היהודי שלהם, חיים זעליג, וכבר לא מופתעים משום הנחיה - מחרה ככל שתהיה - שהוא מנחית עליהם בערב פסח. הם יודעים, כמו כל השכנים, שבכל מה שקשור לחשש חמץ, השמים הם הגבול לחומרותיו.

כעבור שעה קלה שבו דימה ויאנוש אל הבית ונכנסו פנימה, התמונה שנגלתה לעיניהם היתה מעניינת במיוחד: בחדר הגדול עמד חיים זעליג ולידו דוד נחושת גבוה מקומת אדם, סביבו עמדו הילדים ושפשפו אותו מכל עבר...

'היכנסו לחדר הפנימי' - הורה להם חיים זעליג בפנים חמורות סבר, כשהוא מצביע על חבילת בגדים ישנים ונקיים לפסח, אחרי כמה דקות יצאו מן החדר כשהם לבושים במעילים יהודיים בלויים אך מכובסים כראוי, רק עכשיו נמסר לידם הדוד השמור, דוד המים ממנו יסתפקו בני המשפחה במשך כל ימי החג.

'לכו ומלאו אותו במים מן הנהר, אך היזהרו והישמרו מאוד מאוד לנפשכם מכל קרבה למאכל או שתיה' - התעופפו מפיו המילים כמתוך מכונית יריה...

דימה ויאנוש העמיסו את הדוד אל העגלה ויצאו לדרך... בדרך פנה דימה ליאנוש ואמר: 'תאמין לי יאנוש, הפעם הוא הגזים. החשדנות שלו הפעם עברה כל גבול!'

הילולא דצדיקיא

רבי מאיר אב"ד בראד ב"ד צבי הירש מברודי ב"ד המאיר (תקע"ה)
רבי שמחה מרדכי זיסקינד ב"ד אברהם ברוידא ר"י חברון ב' ושם דרך (תש"ס)
- רבי דאובן הכהן מפראג ב' ילקוט דאובני (תל"ג)
רבי ירמיהו ב"ד בנימין וואלף לעזר אב"ד ועריבו ואיהל - דברי ירמיהו (תרל"ד)
רבי יצחק מסקווירא ב"ד מרדכי המגיד מטשרנוביל (תרמ"ה)
רבי מאיר אברהם צירא מאשדוד ב"ד ישראל אבנאבא סאלי (תשנ"ג)
- רבי מאיר ב"ד טודרוס הלוי אבולעפייא מטולידו ב' יד רמה על הש"ס (ה"א ד')
- רבי יהושע ולק ב"ד אלכסנדר הכהן כץ ב' הסמ"ע על חושן משפט ועוד (שע"ד)
רבי אהרן הגדול ב"ד יעקב מקארלין (תקל"ב)
רבי שלמה יהודה לייב מלענטשענא ב"ד ברוך (תר"ג)
נעקח"ש רבי מנחם זעמבא מפראג הי"ד ב"ד אברהם - ב' תוצאות חיים הי"ד (תש"ג)
רבי יעקב יוסף זיזיס מספינקא ב"ד ישראל חיים (תשמ"ח)
רבי שמואל אלכסנדר אונסדורפער ב"ד שלמה זלמן (תשס"ב)
- רב האי גאון ב"ד שיראד גאון, ראש ישיבת פומבדיתא סוף תק' הגאונים (תשנ"ח)
רבי חנינא בוגי סעדון אב"ד ג'רדא תוניס - שו"ת מגיד תשובה, מגיד חדשות על הש"ס (תשס"ז)
רבי יחזקאל ב"ד יוסף פאנעט מקולסבורג ב' מראה יחזקאל (תר"ה)
- רבי דוד לאהק"ס ב"ד ישראל אב"ד ב' באר מגדולי תלמידי מרן הבעש"ט הק' (תקנ"ט)
רבי ישישכר דב בעריש ב"ד סנדר ליפא מוידזשטייב - מלבוש לשבת ויו"ר (תרפ"ד)
רבי שמעון ישראל ב"ד גרשון פון, אב"ד שפראל ב' תורת האלק (תשכ"ט)
- [אסרו ת] רבי יהודה ב"ד שמואל רוזאניש - משנה למלך, פרשת דרכים (תפ"ז)
רבי ישראל יצחק קאליש ב"ד שמעון מואלשין - האדמו"ר הוקן מוורקא ותלמיד מרן קוה"ק רבינו דוד מלעלוב זע"א (תר"ח) רבי גדליה ממאלין ב"ד ישראל (תרס"ט)

י"ג ניסן - רבי יחיאל מיכל מסטרוו"ץ (תר"ה)
[ערב פסח] רבי אריה לייב קרא [רבי לייב חרין] אב"ד קרעשטין ולעסלא ב"ד חיים אב"ד לוטשיץ - איל המילואים עה"ת, אבני צדק על שיר השירים (תקנ"ז)
רבי אברהם אביש אב"ד קונסקוואל וראב"ד ווארשא - תל' החוזה מלובלין (תקצ"ב)
רבי אשר ישעיה מרופשיץ ב"ד אליעזר ליפמן (תר"ה)
רבי יעקב פאנעט אב"ד רעטיא ב"ד יצחק משה - תל' הייטב לב ומהר"ם א"ש - ב' שארית יעקב (תרנ"ט)
רבי אברהם שלמה ב"ד אליהו כ"ץ מריסקווא אב"ד ייטב לב ב"ב ב' אורחות המשפטים ועוד (תשל"ח)
- רבי יונה ב"ד ישעי' תאומים ב' קיקין דיונה (תכ"ט)
רבי שמואל שמעלקא דוקא - הרב דהייטס מבראד ב"ד משה (תקנ"ג)
רבי יוסף מאיר קראסנפאלער אב"ד בראד ומלפנים אב"ד גאלינא ב"ד צבי הירש איזנשטיין אב"ד ביאליקמין - יד המאיר תלמיד ר"ש מניקלשבורג (תקע"ה)
רבי זאב וואלף ציטראן רב דאראא ב"ד אברהם אליעזר - חתן האמ"ש מדאראא ותל' ר"מ מדעשע (תרפ"ז)
- לוי בן יעקב אבינו ולאנו ע"ה (ב"א של"ג)
רבי אפרים ב"ד יוסף יאברובי מחלם ב' במשורות אב"ד ווערשנא (ה' תט"ו)

ועל קרבו. ופתאום פונה אליו הרבי ולוחש באזניו: 'חזור מהר לביתך, חפש טוב בדוד המים של פסח, יש שם חמץ גמור'.

ברגע הראשון סבור היה שלא שמע היטב את דברי הרבי, הרי לא יתכן שלאחר סדרת הנקיונות היסודיים ושלל החומרות הרבים, תימצא בביתו חתיכת חמץ ועוד בחבית המים השמורה.

כעבור רגע הוא התעשת, יצא בריצה מבית המדרש, נכנס לביתו וניגש מיד אל הדוד שניצב דומם בירכתי החדר. טיפס על כסא, פתח את המכסה שעל פי הדוד והציץ לתוכו, וכמעט שלא התעלף... חתיכת לחם ראויה להתכבד, 'גלוסקא נאה' בלשון חז"ל, שטה לה בנחת על המים שנותרו בקרקעית הדוד, מביטה לעברו כשחיוך זדוני ומרושע מרוח על פניה.

זעקת שבר פרצה מגרוננו של ר' חיים זעליג, והעירה את כל בני הבית שמיהרו להתקבץ סביבו. 'איך קרה לנו דבר כזה' - תמיהו כולם ולא האמינו למראה עניהם - 'אנחנו בעצמנו שפשנו את הדוד בערב פסח וניקינו אותו היטב'.

ר' חיים זעליג לא השיב להם, הוא כבר היה בדרכו לבית המדרש של הרבי. מחשבות קשות ביותר מילאו את ראשו, הוא חש כמי שחץ שנון נתקע עמוק בלבו, במקום הרגיש ביותר.

הרבי כבר אחז באמצע עריכת השולחן, אך נראה היה כמתמין ומצפה לשובו. בלב נשבר ומלא הכנעה ניגש ר' חיים זעליג אל

סיפור לחג הפסח המשך מעמ' ז'

הרבי ועיניו דומעות. 'רבי, מה חטאתי, ומה פשעתי' - פרצו מפיו המילים הכואבות - 'הרבי יודע כמה נזהר אני במשהו חמץ, כמה טרחות טרחתי, למה נגזר עלי להיכשל בחטא כזה, מדוע'.

'ושאלה שניה לי, רבי' - המשיך ר' חיים זעליג בקול מרוסק - 'מהיכן הגיעה אל חבית המים המשומרים מכל משמר, חתיכת חמץ בסדר גודל של כזה'.

'ועוד דבר נבצר מדעתי להבין: אם הרבי יודע ורואה מה שנעשה בכל מקום, מדוע לא קרא לי מיד ביומו הראשון של חג הפסח והודיע לי על החמץ שנמצא בביתי ומיקומו המדויק'.

הרבי שתק ונראה כמהרהר. 'חיים זעליג' - פנה אליו וכעבור כמה רגעים - 'ספר נא לנו כיצד נוהג אתה לשאוב את המים לצורך החג?'.

'איך אני נוהג לשאוב את המים?' - רטט קולו של חיים זעליג - 'הרי לא שייך להקפיד יותר ממני'... כאן הוא פתח בתיאור מפורט על כל הנהגותיו, איך הוא מצווה על משרתיו הגויים לרוחץ עצמם היטב, ללבוש בגדים נקיים מכוסים משלו, רק אז הוא מתיר להם לשאוב עבורו את המים.

'אין עוד מישהו שנוהג בכל כך הרבה חומרות

וקפידות כמוני', אמר ר' חיים זעליג, ועבר לתאר את קפידותיו בקרצוף הבית ואפיית המצות. 'זו הטעות שלך' - קטע אותו הרבי - 'עד היום סבור היית כי 'אתה' זה שנלחם בחמץ, חשבת שהזהירות שלך וכל ההקפדות הרבות שלך, הם אלו שיגנו וישמרו עליך מלהיכשל במשהו חמץ. שכחת שלאחר כל אותן קפידות וחומרות, זקוקים אנו לסייעתא דשמיא מרובה כדי להנצל ממהו חמץ'.

'לגבי השאלה השניה ששאלת, התשובה פשוטה וטמונה בתוך דבריך, שני 'השקצים' שמילאו את הדוד לאחר כה הרבה גדרים וסייגים, הם עצמם אלו שעוללו לך את הדבר. דווקא בגלל שנכחו שאתה מקפיד יותר מכל אחיך היהודים, זה מה שדחף אותם לעולל לך את הדבר החמור הזה'.

'ובאשר לקושייתך השלישית, אם ידעתי מכך, מדוע לא גיליתי לך את הדבר עד עתה? התשובה היא שגם אני לא ידעתי מכך עד שאמרתי לך. 'כולם נסקרים בסקירה אחת' - נאמר אך ורק לגבי רבוננו של עולם, רק הוא רואה את מעשה כל האדם ומחשבותיהם בכל רגע נתון. אך צדיקים לא מביטים ללא סיבה על מעשיו של יהודי, 'אך כיון שהגיעה לאזני שמועה על כך שאינך מסכים לטעום מן השיריים שלנו, ואינך מתערב במאכלי, הרי שנוהג אתה חומרא יותר מכל באי בית מדרש, ביקשתי לבדוק איפוא האם אכן נמצא אתה בדרגה כה גבוהה, האומנם כה נזהר אתה מחמץ עד שמאכלי אינם ראויים לבוא אל פיר, ואז התגלה לעיני החמץ שקיים בדוד המים שבביתך, ואכן מיד מיהרתי ליידע אותך על כך'.

מוס תנחומים
הננו לשגר לילדינו המחנך הדגול והנעלה, מסור לכלל ולפרט, רודף צדקה וחסד, ה"ה הרה"ח ר' **צבי ליפשיץ שליט"א** על פטירת אמו החשובה והנעלה ע"ה י"ד שיהמקום ינחם אתכם בתוך אבלי ציון ויירשלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.
גליון זה מוקדש לעילוי נשמתה האשה החשובה
מרת **שושנה** ע"ה בת ר' **יעקב** נזככה ביסורים קשים ומרים ונפטרה י' ניסן תשפ"ה

וכן לעילוי נשמת בעלה הדגול והנעלה הרה"ח ר' **ישראל מרדכי מנשה ז"ל** בן ר' **אברהם יידל אלעזר מנחם מענדל ז"ל** ליפשיץ נלב"ע י' ניסן תשס"ז.
תהא נשמתם צרורה בצרור החיים

ערב פסח
סוף מן אכילת חמץ
10:01 בא"ה
בארא פארק - 10:00
סו"ר שריפת וביטול חמץ בא"ה - 11:21
בארא פארק - 11:19
סו"ר אכילת אפיקומן (חצות) א"ה - 12:42
ארה"ב - 12:52

סיפור רביה"ק מרן הרמ"מ זיע"א לפני הרה"ק רבי מאיר מאמישינוב זיע"א על זקינו רבינו קוה"ק האוהב ישראל רבינו דוד מלעלוב זיע"א. ששנה אחת היו שמורים לו חטים מיוחדים שהוקצו ונשמרו במיוחד לצורך אפיית מצה שמורה, וביום בהיר אחד בא אליו עני שהיה רעב למאכל. לא היה לרבי דוד מה לתת לו לאכול כי לא היה בביתו מאומה, נזכר רבי דוד שיש לו חטים שמורים, מיד נטל אותם ובישל מהם תבשיל נאה ונתן אותו לעני לאכול.

רבי דוד מלעלוב התבטא על מעשהו שנתן את מאכלו לעני דווקא מהחטים השמורים בכך, שהלא עיקר השמירה של החטים היא מחמץ, והנה כתיב 'ושמרתם את המצות', ולמדו מזה חז"ל ש'מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה', ונמצא בזה שהוא מקיים המצווה ונותן לעני לאכול הוא מקיים בזה מצוות 'ושמרתם את המצות'. ואם משום פסח כבר יהיה לו בעז"ה מצות אחרות.

בקשרי ידידות עזים ונאמנים עמד רביה"ק מרן ר' משה'לי מלעלוב זיע"א עם הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצה, אף הוא מתלמידי אביו המובהקים.

ונוהג היה הרה"ק רבי נתן דוד בפרוס חג הפסח בכל שנה, לשלוח יין וי"ש מתוצרת תנובת ביתו לרבי ר' משה'לי, בעוד שהרבי היה שולח לו מצות שמורות שנאפו בהשגחתו.

ופעם כשהרבי משידלובצה אמר לשלוח את המשקאות בידי שליח עבור הרבי ר' משה'לי ומשמשו של האדמו"ר רצה לשלם לו שכר טרחה של רובל-כסף אחד - סירב השליח ואמר כי לא ימלא את השליחות רק אם יתנו לו רובל ועשרים קופיקות. ניסה המשמש לעמוד על המקח, אבל הרבי עיכב בעדו ואמר: תן לו כמה שהוא דורש, ראוי הוא לשכר זה.

כשהגיע השליח אל הרבי ר' משה'לי, מסר לו את המשקאות, קיבל את המצות עבור האדמו"ר משידלובצה והושיט ידו לברכת פרידה. אזו הרבי בידו של השליח, שהה זמן רב וסיפר לו סיפור שאירע בהרה"ק המגיד רבי יחיאל מיכל מזולטשוב והרה"ק רבי אלימלך מליזנסק עם שני משומרים אשר סימרו שערות ראשו ולא עזב את יד השליח עד שגמרו לספר את סיפורו.

חזר השליח עם המצות להאדמו"ר משידלובצה וסיפר לפניו את כל הסיפור ששמע מהרבי ר' משה'לי מבלי להחסיד אותו, מאל"ף ועד תי"ו. שמח הרבי משידלובצה הרבה ואל משמשו פנה: אתה רואה שהיה כדאי לשלם לו כמה שהפך ושהוא זכאי לתשלום זה, הנה ראה נא איך שהאמין כל חושיו לקלוט את הסיפור הנורא במוחו אות באות, ולזאת הרי נתכוון הרבי ר' משה'לי שהחזיק בידו כל זמן הסיפור להחדירו בתאי מוחו של השליח כדי שיספר לי, האין זה כדאי...? **פרי קדש חילולים**

בתו של רביה"ק מרן רבי אלעזר מענדיל מלעלוב זיע"א ביקרה פעם בהונגריה, היא הזדמנה לביתה של בת ה"דברי חיים" מצאנז. כששמעה שהאדמו"ר היא בתה של רבי אלעזר מנדיל מירושלים - התפעלה מאוד ועשתה למעלה מיכולתה בכדי לספק לה צרכיה.

בת רבי אלעזר מנדיל שנתפעלה מה"קבלת פנים" החמה שאלה את בת ה"דברי חיים" מאיפה שמעתם על שם אביו? כתשובה סיפרה לה את הסיפור הזה: פעם אחרי ה"סדר" בליל פסח נכנס אבי ה"דברי חיים" כדי לנוח קימעה מעבודתו - לחדר שהייתי ישנה בו. עשיתי עצמי כישנה ולכן לא נזהר אבי ממני. הוא החל לדבר לרעצמו ואמר בזה הלשון: "מיר זענען דאך אין הימעל - האבין מיר גיווען: אז דעם שענסטען "סדר" האט אפגירעכט רבי אלעזר מנדיל פון ירושלים". סיפור זה נשמע מרבי נטע הורביץ ז"ל נכד רביה"ק אלעזר מנדיל זיע"א ששמע מפי בתו של רביה"ק רבי אלעזר מנדיל. **תפארת בית דוד**

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

מערכת (זכור תורת משה" מאחלת לכל לומדי הגליון, נציגו ותומכיו די בכל אתר ואתר לכל אנ"ש היקרים, ולכל אחינו בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם.

א כשרן פרייליכן פסח, און א פרייליכן תמיד, חג כשר ושמח לכל בית ישראל, נאר מיט א שונטע אידישע שמחה שטענדיג
(גליון הבא יופיע בעז"ה בל"ג על פ"ר שמיני)

מזל טוב וגדיא יאה
מעומקא דליבא לקדם מעלת פרי עץ חיים, מרביץ תורה ויראה טהורה, אוצר כל חמדות חז"ל ב"ק מרן אדמו"ר זיע"א ה"ה.
הגה"צ מוה"ר ש"ל שול"י שליט"א **הוש חול אברהם אדמו"ר לעלוב** ולחננו ידידנו האבדן הוקר והמפואר, בקי בחדרי התורה, נעים הלימות ואציל המינות, ה"ה.
הרה"ג ר' **ישראל לעמבדגער** שליט"א דרגל שמות הולדת נכדו - בנו בשעטסו"א.
יח"ר שייבו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט מותין נחת וכו"ס.

ברכת מזל טוב נאמנה
מעומקא דליבא, ובכל לשון של חיבה הננו מברכים את הוד מע"כ ידידנו האבדן הוקר, צננ"ס, ענוותין ונסיכה על פניו, עדין הנפש ופאר המידות והליכות, אוהב על כולם, **הרה"ג רבי שמחה בנום בידרמן שליט"א** והברכה אחת היא לחונתו המפואר צנתר דדהאב מופלג בתורה וחסידות, שמו הטוב הוקר לפניו, שוקד על דלות התורה וצולל בהיות דאביו ורבה מרדכי מתפללי בהימ"ד **הרה"ג ר' אברהם דוב גליקזון שליט"א** לרגל השמחה בהולדת הנכד - הבן בשעטסו"א יח"ר שייבו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים.
גליון זה נדב לרגל השמחה

לעילוי נשמות
האשה הצדקנית מרת **מרים** ע"ה בת הרב הצדיק רבי **מרדכי זצ"ל** דעי מנדכה ביסורים קשים ומרים ונפטרה ד' ניסן תשפ"ה. **הא"י שתא** נ צ ב ה . **מלאות השבעה**

לעילוי נשמות
זקנינו הרה"ח ר' **יצחק בן הרה"ח ר' יעקב יהודה ז"ל** דיידזון נלב"ע ח"י ניסן תשל"ז תנצב"ה הונצח ע"י נכדיהם ידידיו היקרים משפ' **הורוביץ** שיהיו בארא פארק - ארה"ב